

Quickscan natuurtoets Entinkweg 3 in Varsseveld

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

rapportnummer 1193

Quicksan natuurtoets Entinkweg 3 in Varsseveld

Een inventarisatie van beschermde flora en fauna

Stichting Staring Advies gebruikt in haar communicatie enkel FSC-gecertificeerd en CO2-neutraal papier.

Colofon

Zelhem	: augustus 2011
Rapportnummer	: 1179
Projectnummer	: 1744
Opdrachtgever	: Kobessen Milieu b.v.
Contactpersoon	: Dhr. J. Geerdink
Opdrachtnemer	: Stichting Staring Advies Dr. Grashuisstraat 8 7021 CL Zelhem T 0314 641910 F 0314 641909 info@staringadvies.nl www.staringadvies.nl
Auteur(s)	: S.J.J. Wamelink / ing. B. Voerman

Inhoud

1	Inleiding en doel	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
3	Het ecologisch onderzoek	8
3.1	Methode	8
3.2	Resultaten	9
4	Flora- en faunawet	13
4.1	Toetsing aan de Flora- en faunawet	13
4.2	Wettelijke consequenties	16
5	Conclusie	17
	Geraadpleegde bronnen	18
Bijlage 1	Kisal gegevens	19
Bijlage 2	Impressie plangebied	20
Bijlage 3	Wettelijk kader	21

1 Inleiding en doel

Op de locatie Entinkweg 3 in Varsseveld zijn plannen om de bestaande schuren te slopen en de boerderij te splitsen in verschillende wooneenheden. In verband met deze ruimtelijke ontwikkeling is het noodzakelijk om onderzoek uit te voeren naar relevante soorten in het kader van de Flora- en faunawet. De huidige wetgeving verlangt een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. Mevrouw te Morsche is, namens Rots Bouw B.V., betrokken bij de plannen en heeft aan Stichting Staring Advies gevraagd om de uitvoering van een quickscan natuurtoets. Dit is een vorm van verkennend natuuronderzoek dat op korte termijn en in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Het heeft als voordeel dat bijvoorbeeld planologische procedures niet onnodig worden vertraagd.

Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door de geplande werkzaamheden schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna, en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek is het mogelijk voorkomen van beschermde soorten planten en dieren op de locatie nagegaan. Daarnaast is onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming gebracht kunnen worden met hetgeen bepaald is in de Flora- en faunawet.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)".

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Locatie: Entinkweg 3
Plaats: Varsseveld
Gemeente: Oude IJsselstreek
Provincie: Gelderland

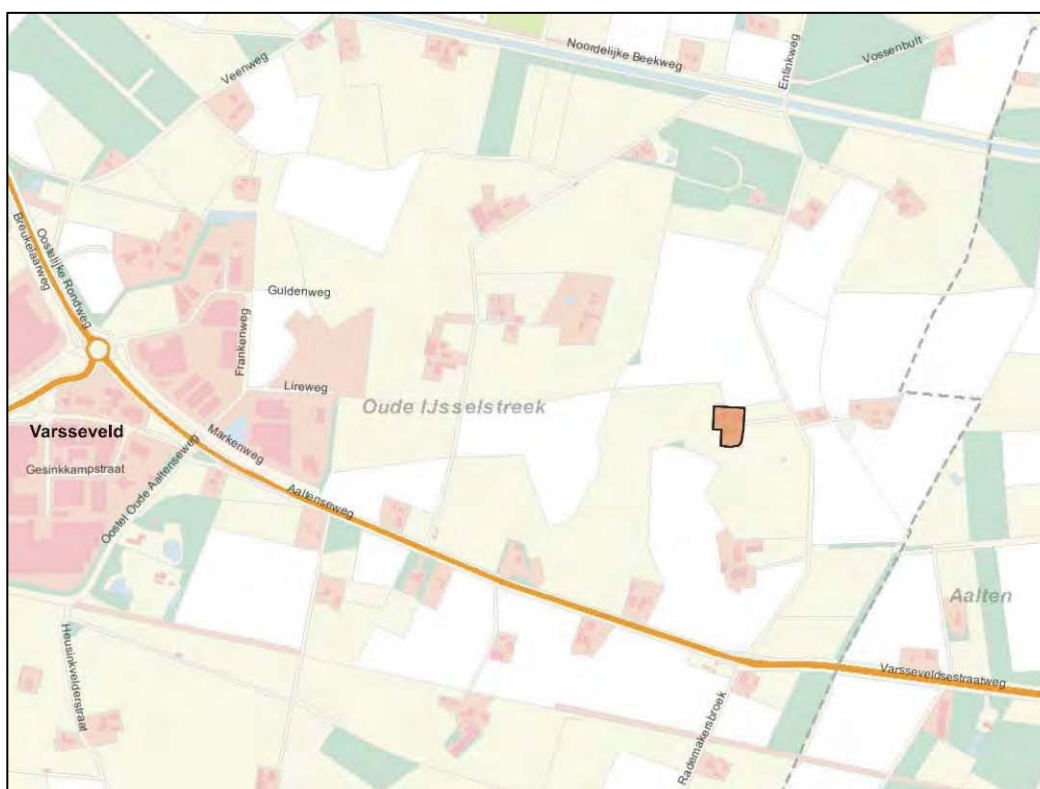
Beschrijving van het plangebied

Het plangebied ligt ten oosten van Varsseveld (zie figuur 1 en 2). Het plangebied is gelegen aan de Entinkweg, nabij het bedrijventerrein Hofskamp Oost. Op enige afstand van de planlocatie liggen enkele natuur- en bosgebieden met natuurwaarden.

Het plangebied wordt ingenomen door een boerderij, enkele veestallen en werktuigenbergingen (zie bijlage 2). Erfbeplanting is voornamelijk rond de woonkant van de boerderij te vinden en wordt grotendeels gedomineerd door tuinplanten en exoten. Bijzonder is de oude eikenbomenrij die de oude oprit naar de boerderij markeert. De directe omgeving van het plangebied is grotendeels agrarisch in gebruik en net ten oosten van het plangebied bevindt zich een bedrijventerrein.

Geplande werkzaamheden

Het plan is om circa 750 m² bedrijfsbebouwing (veestallen en werktuigenbergingen) te slopen en de bestaande boerderij te splitsen in verschillende wooneenheden. Op de vrijgekomen grond zal een vrijstaande woning gebouwd worden.

Figuur 1. Ligging van het plangebied.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied.

Beschermde status plangebied

Het plangebied heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de Natuurbeschermingswet en maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Ten noorden van het plangebied liggen enkele gebieden die zijn aangewezen als EHS-natuur en Ecologische verbindingszone. De EHS bevindt zich op enige afstand (meer dan 400 meter) van het plangebied (zie figuur 3).

In de provincie Gelderland bestaat de EHS uit drie onderdelen: EHS-natuur, EHS-verweving en ecologische verbindingszones. Soorten die zijn gebonden aan grotere natuurgebieden vinden vooral een plek in EHS-natuur. EHS-verweving is van belang voor soorten die in gebieden leven waarin natuurelementen verweven zijn met agrarisch gebruik van het landschap. Met de ecologische verbindingszones neemt de versnippering van natuur af en ontstaan migratiemogelijkheden voor planten en dieren.

Nadelige effecten voor, tijdens en na inrichting van het plangebied op de EHS zijn niet te verwachten door de aard van de werkzaamheden (sloop) en de afstand tot de EHS.

Figuur 3. Ligging van het plangebied ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur.

3 Het ecologisch onderzoek

3.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek omvat twee onderdelen:

- 1) het beschrijven van relevante onderdelen/passages uit de wet en eventuele jurisprudentie.
- 2) het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten.

Voor dit laatste onderdeel is onder andere de databank van Stichting Staring Advies geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten. De basis hiervoor wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde regionale databank (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers), gevuld met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn eigen waarnemingen uit diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreft unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken aanwezig zijn. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures.

Veldonderzoek

Het plangebied is door een onderzoeker van Stichting Staring Advies onderzocht om de aanwezige biotopen te kunnen beschrijven, om een inschatting te kunnen maken van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en incidentele waarnemingen te kunnen doen van beschermde flora en fauna (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	4 augustus 2011	Onbewolkt, droog, 23 °C, wind 3 Bf

Tabel 1. Veldonderzoek.

3.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het quickscan natuuronderzoek voor de locatie Entinkweg 3 in Varsseveld.

3.2.1 Literatuuronderzoek

KISAL

De waarnemingendatabank KISAL laat de waarneming van enkele beschermde soorten flora en fauna in de directe omgeving van het plangebied zien (zie bijlage 2):

- 4 vogelsoorten (Flora- en faunawet, tabel 3, vogels): grasmus, kerkuil, Kievit en steenuil.
- 2 licht beschermde amfibieënsoorten (Flora- en faunawet, tabel 1): bastaardkikker en gewone pad.
- 2 streng beschermde amfibieënsoorten (Flora- en faunawet, tabel 3 Bijlage IV HR): boomkikker en poolkikker.

Overige beschermde soorten zijn in de databank niet bekend van het plangebied en de directe omgeving.

Internet en literatuur

Flora

De Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geeft, voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt (231-439), geen waarnemingen van licht en zwaar beschermde plantensoorten weer.

Broedvogels

Raadpleging van de Atlas van Nederlandse Broedvogels van SOVON Vogelonderzoek Nederland heeft voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van een aantal broedvogels aangetoond. Het merendeel van de soorten worden, op basis van hun ecologie, in en rondom de aangrenzende beplantingen en agrarische percelen aangetroffen. Een deel van de vogelsoorten kunnen een territorium bezetten in het plangebied of in de directe omgeving hiervan waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied. Het betreft hier voornamelijk algemene soorten van kleinschalig, agrarisch landschap als zwartkop en houtduif. Daarnaast zijn een aantal Rode Lijstsoorten als boerenzwaluw, groene specht, grauwe vliegenvanger, huismus, huiszwaluw, kerkuil en steenuil in het atlasblok waarbinnen het plangebied zich bevindt aangetroffen.

Zoogdieren

De digitale zoogdieratlas van de Zoogdierverseniging VZZ (www.zoogdieratlas.nl) maakt voor de omgeving van het plangebied melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1): aardmuis, bosmuis, bosspitsmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, mol, ree, rosse woelmuis, veldmuis en wezel.
- matig beschermd (Flora- en faunawet, tabel 2): steenmarter.

Amfibieën, reptielen en vissen

De site van RAVON (www.ravon.nl) en de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985 – 2005 maken in de wijde omgeving van het plangebied melding van een aantal licht en streng beschermde amfibieënsoorten:

- licht beschermd (Flora- en faunawet, tabel 1): bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander.
- streng beschermd (Flora- en faunawet, tabel 3): boomkikker, kamsalamander en poelkikker.

Waarnemingen van streng beschermde soorten reptielen en vissen zijn niet bekend geworden.

Ongewervelde dieren

Raadpleging van diverse websites en literatuur heeft niet de aanwezigheid van beschermde ongewervelde dieren in en in de directe omgeving van het plangebied aangetoond.

3.2.2 Veldonderzoek

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied alleen algemene plantensoorten van voedselrijke en ruderaal omstandigheden als basterdwederik, gewone paardenbloem, gewoon duizendblad, grote brandnetel, grote weegbree, klein knopkruid, klein kruiskruid, kropaar, paarse dovenetel, straatgras, varkensgras en witte klaver aangetroffen.

Er zijn in de Atlas van de Flora van Oost-Gelderland geen waarnemingen van licht beschermde plantensoorten weergegeven voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt. Gedurende het veldbezoek zijn in het plangebied geen waarnemingen gedaan van licht beschermde soorten. Op basis van de aanwezige vegetatie, voedselrijkdom en bodemgesteldheid zijn geen licht beschermde soorten in het plangebied te verwachten.

Streng beschermde en Rode lijst genoteerde plantensoorten worden alleen in gebieden en op locaties met specifieke milieuomstandigheden aangetroffen. In het plangebied en direct hieraan grenzend zijn geen locaties met deze specifieke milieuomstandigheden aanwezig. Streng beschermde en Rode lijst genoteerde soorten worden hier dan ook niet verwacht.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten in het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied aangetroffen: boerenzwaluw en witte kwikstaart. Naast deze waarnemingen kunnen er nog andere algemene soorten een territorium bezetten in het plangebied en het omliggende gebied.

Vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn (categorie 1 t/m 4)

De waarnemingendatabank KISAL maakt in de omgeving van het plangebied geen melding van vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten en/of nestlocaties van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn aangetroffen. De te slopen schuren zijn, door het ontbreken van speciale nestkasten, niet geschikt als broedlocatie voor gebouwbewonende soorten als kerkuil en steenuil. Incidenteel gebruik van het plangebied door kerkuil en steenuil, is mogelijk. De daadwerkelijke

broedlocaties van de genoemde soorten bevinden zich buiten het plangebied. Het woonhuis is potentieel geschikt als broedlocatie voor de huismus.

Vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd (categorie 5)

De waarnemingendatabank KISAL maakt in de omgeving van het plangebied geen melding van categorie 5-soorten. Tijdens het veldbezoek is een nest van de boerenzwaluw, een categorie 5-soort, in één van de te slopen gebouwen aangetroffen. Naast de boerenzwaluw kan een enkele andere categorie 5-soort als spreeuw of zwarte roodstaart ook als broedvogel in het plangebied worden verwacht. Vogelsoorten uit categorie 5 keren vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar beschikken wel over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen, mits geschikte alternatieven in de omgeving voorhanden zijn.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen. Het gebruik van het plangebied door enkele algemene soorten als egel, haas, konijn, mol, spitsmuizen en echte muizen is te verwachten. Het literatuuronderzoek bevestigt het voorkomen van algemene, licht beschermde zoogdieren in de omgeving van het plangebied. Het plangebied is potentieel geschikt leefgebied voor de steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2). Er zijn echter geen sporen van de steenmarter waargenomen die duiden op een vaste verblijfplaats.

Vleermuizen

De digitale zoogdieratlas van de Zoogdierverseniging maakt, voor het kilometerhok waarbinnen het plangebied zich bevindt, melding van een aantal vleermuizensoorten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (verblijfplaatsen van) vleermuizen waargenomen. Er is gericht gezocht naar geschikte invliegopeningen, geschikte verblijfplaatsen en sporen van vleermuizen (uitwerpselen, meststrepen e.d.) in het plangebied. De te slopen panden beschikken niet over (toegankelijke) spouwmuren en dakbeschot die toegang kunnen bieden tot geschikte schuilplaatsen. Er zijn geen sporen van vleermuizen op en direct rondom de te slopen gebouwen aangetroffen en openingen die bijvoorbeeld toegang geven tot de spouw of de dakbekisting ontbreken hier. Hierdoor kan worden gesteld dat er geen activiteiten van vleermuizen in de gebouwen zijn.

Bomen

Er zijn geen bomen met holten in het plangebied, waardoor verblijfplaatsen van boombewonende soorten zijn uitgesloten.

De directe omgeving van het plangebied is matig geschikt als jachtgebied voor vleermuizen. Het plangebied maakt geen essentieel onderdeel uit van het jachtgebied van vleermuizen.

Amfibieën

De site van RAVON en de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005 maken, voor de omgeving van het plangebied, geen melding van een aantal amfibieënsoorten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen. Er bevinden zich geen voortplantingsbiotopen voor amfibieën binnen de grenzen van het plangebied. In de wijde omgeving van het plangebied liggen enkele poelen, sloten en plasjes die geschikt zijn als voortplantingsbiotoop voor licht beschermde amfibieënsoorten als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander en lokaal voor de streng beschermde boomkikker.

Incidenteel kan een zwervend individu van bijvoorbeeld de bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad of kleine watersalamander het plangebied doorkruisen.

Reptielen

De site van RAVON, de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005 en de waarnemingendatabank KISAL maken, voor de omgeving van het plangebied, geen melding van reptielensoorten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen en ook niet te verwachten. Reptielen zijn afhankelijk van structuurrijke, kleinschalige terreinen met voldoende beschutting, voortplantingsbiotoop, voedsel en zonbeschenen plekken. Deze samenhang van elementen ontbreekt in het plangebied.

Vissen

De site van RAVON, de Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005 en de waarnemingendatabank KISAL maken, voor de omgeving van het plangebied, geen melding van beschermde vissoorten.

In het plangebied is geen open water aanwezig. Geschikt leefgebied voor vissen ontbreekt.

Ongewervelde dieren

Beschermde ongewervelde dieren (dagvlinders/libellen etc.) zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Geschikt leefgebied ontbreekt voor de beschermde soorten van deze ecologische groep.

4 Flora- en faunawet

4.1 Toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Sinds 1 maart 2005 is een nieuwe AMvB van kracht waarin de vrijstellingen worden geregeld met betrekking tot artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze AMvB bestaat uit 3 tabellen waarbij tabel 1 soorten de lichtste bescherming en tabel 3 de zwaarste bescherming genieten (zie bijlage 6). Voor tabel 1 soorten betekent dit dat voor ruimtelijke ontwikkelingen als de op deze locatie geplande werkzaamheden, geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft te worden aangevraagd. Voor tabel 2 en 3 soorten dient overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden, in combinatie met het nemen van compenserende maatregelen.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Groeiplaatsen van licht beschermde plantensoorten worden in het plangebied niet verwacht. Streng beschermde en Rode lijst genoteerde soorten worden eveneens niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. Aanvullend onderzoek naar streng beschermde plantensoorten (Flora- en faunawet, tabel 2/3) is niet noodzakelijk.

Broedvogels

Alle te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van individuen uit deze soortgroep niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het raadzaam met de werkzaamheden te starten buiten het broedseizoen. Als de werkzaamheden in volle gang zijn bij aanvang van het broedseizoen, is het verstoringseffect op (broed)vogels minimaal. Het broedseizoen ligt, afhankelijk van de weeromstandigheden en aanwezige soorten, ruwweg tussen 15 maart en 15 juli. Broedgevallen buiten deze periode zijn echter ook beschermd.

Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (categorie 1 t/m 4)

De waarnemingendatabank KISAL maakt voor het plangebied geen melding van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Er zijn tijdens het veldbezoek geen vogelsoorten in het plangebied aangetroffen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Vaste verblijfplaatsen van vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus, kerkuil en steenuil, worden niet in of direct rondom de te slopen panden verwacht. Incidenteel gebruik (foerageergebied) door vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, is goed mogelijk. Door de aanwezigheid van ruim voldoende alternatief foerageer- en broedgebied (beplantingen en gebouwen) in de omgeving komt de gunstige staat van instandhouding van de

huismus, kerkuil, steenuil en overige te verwachten vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn niet in gevaar.

Overige vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd (categorie 5)

Vogelsoorten uit categorie 5 keren vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar beschikken wel over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De aanwezigheid van soorten uit categorie 5 kan om extra onderzoek vragen, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (bijvoorbeeld als de ingreep een groot effect heeft op de functionaliteit van het leefgebied van een aanzienlijk deel van de (regionale) populatie).

Tijdens het veldbezoek is de volgende categorie 5-soort aangetroffen: boerenwaluw. Daarnaast kunnen enkele categorie 5-soorten als spreeuw en zwarte roodstaart in het plangebied worden verwacht.

Als gevolg van de sloop van de gebouwen wordt minimaal één, tijdens het veldbezoek aangetroffen, nestlocatie van de boerenwaluw aangetast en deze zal verdwijnen.

De boerenwaluw is opgenomen op de Rode lijst van bedreigde diersoorten (gevoelig). Landelijk gezien is sprake van een achteruitgang van het aantal broedgevallen. Het is onduidelijk in welke mate het voorkomen van de boerenwaluw in en om Varsseveld afhangt van het plangebied en directe omgeving. Gezien het beperkt aantal (oude en bezette) nestlocaties dat verdwijnt als gevolg van de ingreep is een lokale significante afname van het aantal broedgevallen niet te verwachten.

Maatregelen ter voorkoming van negatieve effecten op de boerenwaluw hoeven niet genomen te worden.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen. Het gebruik van het plangebied door enkele algemene soorten als egel, haas, konijn, mol, spitsmuizen en echte muizen is te verwachten. Het literatuuronderzoek bevestigt het voorkomen van algemene, licht beschermde zoogdieren in de omgeving van het plangebied. Het plangebied is potentieel geschikt leefgebied voor de steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2).

Steenmarter

Er zijn, ondanks gericht zoeken, geen sporen van de streng beschermde steenmarter (Flora- en faunawet, tabel 2) aangetroffen. Nader onderzoek naar de steenmarter is niet noodzakelijk.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen staan vermeld in de Flora- en faunawet, tabel 3 en de Habitatrichtlijn. Dit betekent dat alle vleermuissoorten streng beschermd zijn. De te slopen panden zijn niet geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten.

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdierverseniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen?

Ja

Bieden de te slopen gebouwen mogelijk winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen voor vleermuizen (denk aan de spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes etc.)?

Nee → Bij sloop en/of verbouwing is nader onderzoek naar winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen niet noodzakelijk.

2. Zijn er bomen?

Ja

Zijn er (zichtbare) holtes, spleten, scheuren, losse bast in de boom (bomen)?

Nee → Nader onderzoek naar zomer- en paarverblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

3. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding?

Nee → Nader onderzoek naar routes van vleermuizen is niet noodzakelijk

4. Vormt het opgaande groen mogelijk foerageergebied?

Nee → Nader onderzoek naar foeragerende vleermuizen is niet noodzakelijk

Het plangebied is matig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De geplande ingreep heeft geen negatief effect op foeragerende vleermuizen door de aanwezigheid van voldoende geschikt habitat in de directe omgeving van het plangebied.

Amfibieën

De waarnemingendatabank KISAL geeft voor de omgeving van het plangebied melding van de enkele licht en streng beschermde amfibieënsoorten. Mogelijk zijn incidenteel zwervende exemplaren van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad of kleine watersalamander in het plangebied aan te treffen. Deze soorten staan vermeld in Flora- en faunawet, tabel 1 en zijn daarmee licht beschermd. Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor de licht beschermde soorten automatisch de vrijstellingsregeling. Streng beschermde soorten worden niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. Aanvullend onderzoek naar streng beschermde amfibieënsoorten (Flora- en faunawet, tabel 2/3) is niet noodzakelijk.

Overige diersoorten

Reptielen, vissen en ongewervelde dieren zijn niet aangetroffen. Gezien het ontbreken van (voldoende) geschikt leefgebied zijn beschermde reptielen, vissen en ongewervelde dieren niet te verwachten in het plangebied.

4.2 Wettelijke consequenties

Flora

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Broedvogels

Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Start de werkzaamheden buiten het broedseizoen (broedseizoen globaal tussen 15 maart en 15 juli).

Boerenwaluw

Binnen het plangebied is één bezet nest van de boerenwaluw aangetroffen. Als gevolg van de geplande ingreep wordt deze nestlocatie aangetast en zal deze verdwijnen. De vaste rust- en verblijfplaats van de boerenwaluw valt alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor de boerenwaluw is geen ontheffing nodig voor het verwijderen van nesten buiten het broedseizoen. Gezien het lage aantal actuele en potentiële nestlocaties dat verdwijnt als gevolg van de ingreep is een significante lokale afname van het aantal broedgevallen uitgesloten. Gepaste maatregelen, ter voorkoming van negatieve effecten, zijn niet noodzakelijk. De sloop zal de gunstige staat van instandhouding van boerenwaluw niet in gevaar brengen.

Nader onderzoek naar vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en overige categorie 5-soorten is niet noodzakelijk.

Zoogdieren

Het is niet aannemelijk dat vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter en overige streng beschermde zoogdiersoorten zich in het plangebied bevinden. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Het is niet aannemelijk dat vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten zich in het merendeel van de aanwezige gebouwen bevinden. Aanvullend onderzoek is op deze locaties niet noodzakelijk.

Amfibieën

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Reptielen

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Vissen

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

Overige diersoorten

Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Geen ontheffing noodzakelijk.

5 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets op de locatie Entinkweg 3 in Varsseveld trekken we de volgende conclusie:

Aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk.

Geraadpleegde bronnen

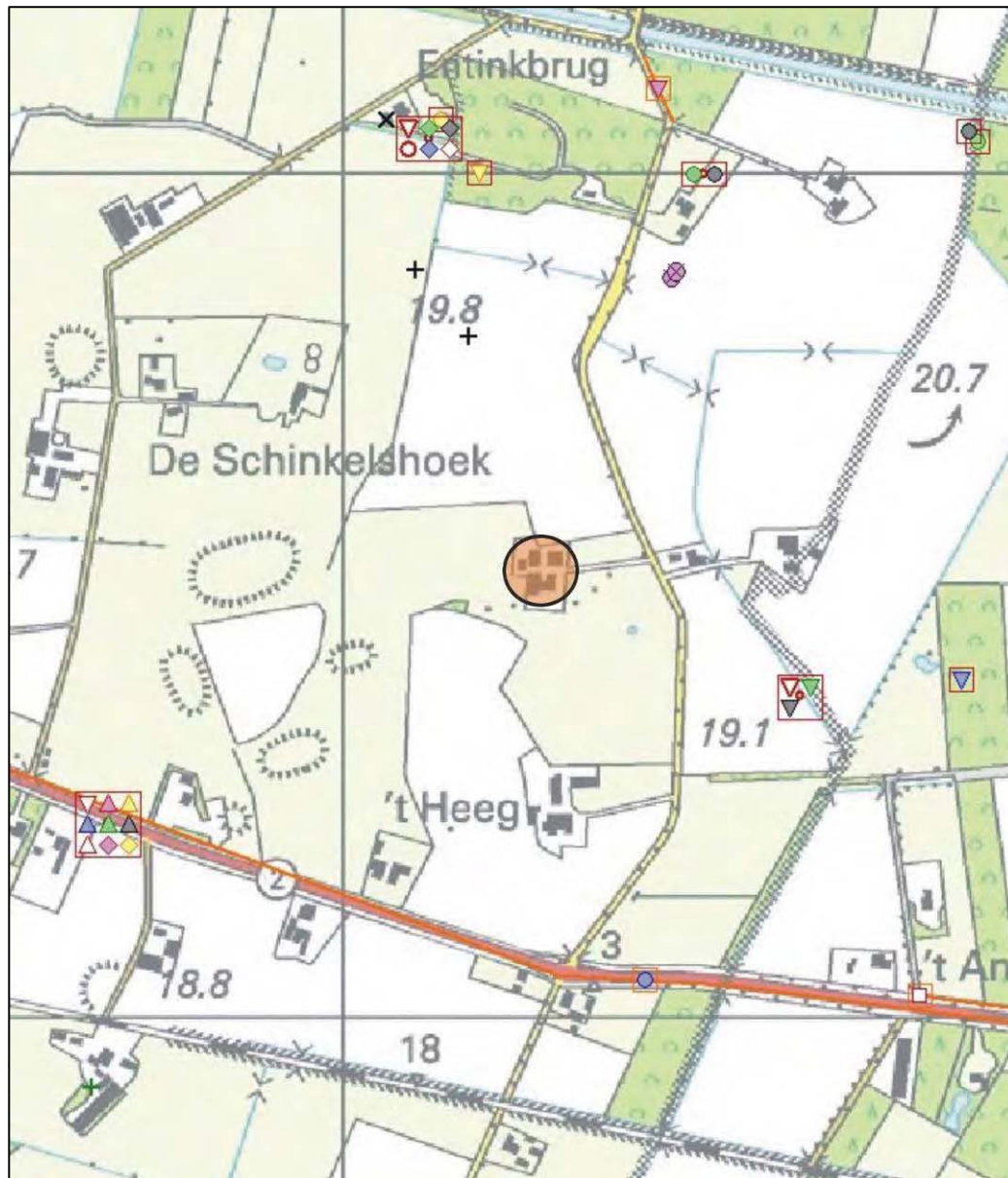
Literatuur

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Dienst Regelingen (2009). Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Lange R., R. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (2003). Zoogdieren van West Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht.
- Limpens H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Stichting Uitgeverij van de KNNV, Utrecht.
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van Rode Lijsten flora en fauna.
- Nie, H.W. de (1996). Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Media Publishing, Doetinchem.
- RAVON Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland, Provincie Gelderland (2007). Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005. Stichting RAVON, Nijmegen.
- RAVON Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV, Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- RAVON Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland, Janssen (2005). Reptielen monitoren met plaatjes. RAVON Nieuwsbrief Meetnet Reptielen 33:4-6. Stichting RAVON, Nijmegen.
- SOVON vogelonderzoek Nederland (2002). Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998 2000, Nederlandse Fauna deel 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Internet

- EIS-Nederland. European Invertebrate Survey (www.naturalis.nl)
- Ministerie van LNV (2008). Natura 2000-gebieden (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000).
- Natuurloket (www.natuurloket.nl).
- Nederlandse Vereniging Voor Libellenstudie (www.brachytron.nl)
- RAVON. Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (www.ravon.nl).
- Vlindernet. Vlinderstichting en Werkgroep Vlinderfaunistiek (www.vlindernet.nl)
- VZZ. Zoogdierveniging. (www.zoogdieratlas.nl)
- Waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

Bijlage 1 Kisal gegevens

● Boomkikker	● Gewone pad	● Poelkikker	● Bastaardkikker
□ Bosanemoon	▼ Ruwe smele	▼ Pijpenstrootje	▼ Gewone salomonszegel
▼ Holpijp	▼ Waterviolier	▼ Struikhei	▼ Pinksterbloem
▲ Gewone watermavel	▲ Liggend hertshooi	▲ Kantig hertshooi	▲ Echte koekoeksbloem
▲ Brem	◆ Mannetjesereprijs	◆ Genaald schapengras	◆ Hazenzegge
◆ Dwergzegge	◆ Waterpunge	◆ Geelgroene Zegge en Dwergzegge	◆ Knolrus s.l.
▼ Kranswier (G)	+ Steenuil	+ Grasmus	× Kerkuil
● Kievit			

Bijlage 2 Impressie plangebied

Bijlage 3 Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: "Lichte" toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: “Uitgebreide” toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

en voor Bijlage 1: AMvB-soorten:

- bescherming van flora en fauna;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

stichting staring advies

Dr. Grashuisstraat 8
7021 CL Zelhem

T 0314 641910
F 0314 641909

info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

